



## ИЗВЈЕШТАЈ

о оцјени подобности теме и кандидата за израду докторске тезе

### ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Одлуком Наставно-научног вијећа Филолошког факултета у Бањој Луци број 09/3.1533-14/15, која је донесена на сједници одржаној 14. 10. 2015. године, именовани смо у Комисију за оцјену подобности теме и кандидата за израду докторске тезе под насловом „Специфичности вокабулара у енглеском језику саобраћајне струке“ који је пријавила мр Тања Петровић. Комисију сачињавају:

1. др Жељка Бабић, ванредни професор за ужу научну област Специфични језици – енглески језик на Филолошком факултету Универзитета у Бањој Луци, ментор,
2. др Јелена Марковић, ванредни професор за ужу научну област Специфични језици – англистика на Филозофском факултету Универзитета у Источном Сарајеву, члан и
3. др Далибор Кесић, доцент за ужу научну област Специфични језици – енглески језик на Филолошком факултету Универзитета у Бањој Луци, члан.

### 1. БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ, НАУЧНА И СТРУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Тања Петровић рођена је 05. 08. 1978. године у Грачаници. Основну школу завршила је у Бољанићу, општина Добој, а Гимназију општег смјера у Добоју. На Одсјек за енглески језик и књижевност Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци уписала се 1997. године. Студије је завршила 2002. године. Магистрирала је на истом факултету 2009. године под менторством проф. др Милоша Ковачевића из области Наука о језику одбравивши магистарски рад на тему *Старосна доб и усвајање другог језика*.

Од 2001. године подучава енглески језик и то у сљедећим организацијама:

- Гимназија Јован Дучић у Добоју, 2001-2002, професор енглеског језика и књижевности



- Приватна школа енглеског језика „Oxford“ у Добоју, 2002-2005, професор енглеског језика и књижевности
- Економска и трговинска школа у Добоју, 2003-2004, професор енглеског језика и књижевности
- Виша техничка школа у Добоју, 2004-2007, предавач енглеског језика на предмету Енглески језик
- Економски факултет у Брчком Универзитета у Источном Сарајеву, академска 2008/09. и 2009/10. година, наставник страног језика на предметима Енглески језик 1, Енглески језик 2
- Саобраћајни факултет у Добоју Универзитета у Источном Сарајеву, 2007-данас, наставник страног језика на предметима Енглески језик 1, Енглески језик 2 и Енглески језик 3.

Стални је судски тумач за енглески језик од 29. 10. 2003. године.

#### Објављени научни радови

1. Тања Петровић. (2009). Мотивација као фактор у настави страног језика. *Радови Филозофског факултета 11(1)*. Пале: Филозофски факултет, стр. 287-295.

У овом прегледом раду, ауторка поставља питања мјеста мотивације унутар наставе страних језика. Представљајући могућност коришћења Гарднеровог социо-образовног модела, који је, иначе, основни модел при разматрању утицаја мотивације на усвајање првог језика, ауторка у закључку предлаже и пар начина за побољшање мотивације при учењу страних језика.

2. Тања Петровић. (2009). Утицај старосне доби на учење страног језика. *Узданица: Часопис за језик, књижевност, уметност и педагошке науке*. Јагодина: Педагошки факултет, стр. 186-191.

Ауторка у овом прегледном раду истражује утицај старосне доби као фактора личности при учењу страног језика. Анализирајући искуства наставника током рада са ученицима различите старосне доби, ауторка разматра повезаност старосне доби ученика и самог процеса учења, те покушава да систематизује и неке од карактеристика које су изашле у први план при самом истраживању.

#### Објављени стручни радови

1. **Тања Петровић**. Сандра Илић. (2009). Настава страног језика за дјecu са посебним потребама. *Значења бб*. Добој. стр. 191-197.

Инклузивна настава је у основношколски систем предавања страног језика увела и дјecu са посебним потребама, која страни језик уче према индивидуално прилагођеном плану и програму. Ауторке у раду приказују анализу резултата до којих су дошле праћењем рада дјевојчице шестог разреда оболеле од церебралне парализе.

2. Тања Петровић. (2011). Енглески језик на Саобраћајном факултету. Зборника радова са 3. међународног научно-стручног скупа „Едукација наставника за



будућност“. Зеница: Педагошки факултет. Стр.525-531.

У раду се даје преглед организовања и извођења наставе на Саобраћајном факултету у Добоју који је у саставу Универзитета у Источном Сарајеву. Ауторка појашњава наставни план и програм који се тренутно примјењује у настави и разматра проблеме који су настали почетком примјене наставе по болоњским принципима, те предлаже неке од начина за њихово превазилажење.

## 2. ЗНАЧАЈ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ИСТРАЖИВАЊА

### а) Значај истраживања

Значај који истраживање на тему „Специфичности вокабулара у енглеском језику саобраћајне струке“ доноси у истраживања о енглеском као језику струке у првом реду произилази из недовољне истражености ове поддисциплине проучавања страног језика као језика струке у Републици Српској, а и у региону Западног Балкана уопште. Идентификацијом специфичности лексичког корпуса омогућиће се и креирање модела који се касније могу користити како у сврху даљег истраживања лексиколошког корпусног слоја, тако и у практичне, наставне сврхе. Компаративним прегледом и систематизацијом добијених резултата, посебно имајући на виду морфолошки и морфосинтаксички ниво обрађених лексичких јединица, даће се преглед сличности и разлика у употреби одређених јединица унутар општег енглеског језика и енглеског као језика саобраћајне струке, а самим тим и отворити могућности новог разматрања мјеста проучавања страног језика као језика струке унутар примијењенолингвистичких истраживања.

### б) Преглед истраживања

Први дио рада „Специфичности вокабулара у енглеском језику саобраћајне струке“ даће теоријски приказ досадашњих резултата на пољу истраживања енглеског језика за посебне намјене. Полазећи од тврдње Ен Џонс (2013) да је прекретница у проучавању ове области проучавања и подучавања енглеског језика настала изласком монографије Џона Свејлса *Episodes in ESP*, разматраће се и истраживања од 1961. до 1982. године које су сматрају „раним годинама“ и која обухватају радове на корпусу од прича заснованих на тексту до реторичких средстава. Овај формални почетак научног истраживања енглеског језика науке и струке омогућио је и профилисање саме области као засебне области језичког истраживања, мада се она и даље налази преваходно под окриљем примијењене лингвистике.

Од 2000. године у све већем броју почињу да излазе часописи у којима се објављују чланци о академским аргументима, анализи текста и другим питањима која се тичу енглеског језика за посебне намјене.

Хачинсон и Вотерс (1987) дефинишу енглески језик за посебне намјене као процес, а не као производ. Робинсон (1991) сматра да енглески језик за посебне намјене карактеришу двије ствари. Прво, да је окренут према циљу и друго, да се курсеви за



ову намјену развијају на темељу анализе потреба, којом можемо сазнати шта студенти треба да ураде да би се могли успјешно користити овим регистром енглеског језика. Енглески језик за посебне намјене тако постаје усредоточен на ученика. Оно што највише карактеристише енглески језик струке, и по чему се он разликује од општег енглеског језика, јесте управо различита дистрибуција синтаксичких елемената, превасходно глаголских времена, али и специфична употреба актива и пасива, као и разноврсност лексичких јединица.

У теоретском дијелу истраживање представиће се и проблем терминолошке неконзистентности и оспоравања, који је енглески језик као језик струке искусио унутар англистичких проучавања, што је у нашем региону резултирало разноврсном терминолошком апаратуром унутар већ огромног поља употребе енглеског језика за посебне намјене, почевши од самог назива дисциплине до коришћења појмовне апаратуре.

Савремена истраживања енглеског као језика сврхе полазе од анализе жанра (Свејлс 1990; Батиа 1993), јер ју је веома лако комбиновати са разним лингвистичким теоријама. Прихватајући да је енглески језик *lingua franca*, истраживање енглеског језика као језика струке увијек представља спој „истраживачке и језичке праксе“ (Цонс 2013: 6), тако да ће и овој ради ићи такође ка постизању тог циља.

Прелиминарно истраживање проблема употребе, издвајања и систематизације лексичких јединица које се користе у дискурсу саобраћајне струке засновано је на обимној рецентној литератури, која обухвата јединице везане за методолошко-истраживачке поставке рада на језичком корпусу, општелингвистичку литературу, примијењенолингвистичке монографије, као и радове уско везане за изучавање енглеског као језика струке.

- Бабић, Ж. *Много више од приручника. Часопис Филолог бр 7*, Бања Лука, 2013, *стр.*335-339.
- Baker, P. *Using Corpora in Discourse Analysis*. London: Continuum, 2006.
- Bawarshi, A. and Reiff, M. J. *Genre: An Introduction to History, Theory, Research, and Pedagogy*. West Lafayette, IN: Parlor Press, 2010.
- Belcher, D. (ed.). *English for Specific Purposes in Theory and Practice*. Ann Arbor, MI: University of Michigan Press, 2009.
- Benesch, S. Needs analysis and curriculum in EAP: An example of a critical approach. *TESOL Quarterly* 30: 723-38, 1996.
- Bhatia, V. *Analyzing Genre: language Use in Professional Settings*. London: Longman, 1993.
- Bhatia, V. *Applied genre analysis: A multi-perspective model*. *Iberica* 4: 3-19, 2003.
- Biber, D. *University language*, Amsterdam, John Benjamins, 2006.
- Biber, D., Connor, U. and Upton, T. *Discourse on the Move: Using Corpus Analysis to Describe Discourse Structure*. Amsterdam, John Benjamins, 2007.
- Breyer, Y. Learning and teaching with corpora: Reflections by student teachers. *Computer Assisted Language Learning* 22: 153-72. 2009.
- Brown, G. and Rice, S. *Professional English in Use: Law*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007.
- Carver, D. Some propositions about ESP. *The ESP Journal*, 1983.
- Dudley-Evans, T. *English for Specific Purposes*. Cambridge: Cambridge University



- Press, 2001.
- Dudley-Evans, T. and St. John. M. *Developments in ESP: A multi-disciplinary approach*. Cambridge: Cambridge University Press, 1998.
  - Flowerdew, L. *Corpus-Based Analyses of the Problem-Solution Pattern: A Phraseological Approach*. Amsterdam: John Benjamins, 2008.
  - Flowerdew, L. ESP and corpus studies. In D. Belcher, A. M. Johns, and B. Paltridge (eds.), *New Directions in English for Specific Purposes Research*. 222-51. Ann Arbor, MI: University of Michigan Press, 2011.
  - Gavioli, L. *Exploring Corpora for ESP Learning*. Amsterdam: John Benjamins, 2005.
  - Granger, S. The international corpus of learner English: A new resource for foreign language learning and teaching and second language acquisition research. *TESOL Quarterly* 37: 538-46, 2003.
  - Gries, S.T. and Stefanowitsch, A. *Corpora in Cognitive Linguistics: Corpus-based Approaches to Syntax and Lexis*. Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 2007.
  - Hyland, K. *English for Academic Purposes*. London: Routledge, 2006.
  - Johns, A.M.(ed). *Genre in the Classroom: Multiple Perspectives*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum, 2002.
  - Mudraya, O. Engineering English: A lexical frequency instructional model. *English for Specific Purposes* 25: 235-56, 2006.
  - O'Keefe, A., McCarthy, M. and Carter, R. *From corpus to classroom*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007.
  - Paltridge, B. and Starfield, S. *The Handbook of English for Specific Purposes*, Oxford: Wiley-Blackwell, 2013.
  - Robinson, P. *ESP Today: A Practitioner's guide*. Hemel Hempstead: Prentice Hall International, 1991.
  - Scott, M. *WordSmith*. Oxford: Oxford University Press, 1996.
  - Scott, M. and Tribble, C. *Textual Patterns: Key words and corpus analysis in language education*. Amsterdam: John Benjamins, 2006.
  - Swales, J.M. *Writing Scientific English*. London, Nelson, 1971.
  - Swales, J.M. *Episodes in ESP: A Source and Reference Book on the Development of English for Science and Technology*. (2nd impression.) New York: Prentice-Hall, 1998.
  - Ward, J. A basic engineering English word list for less proficient foundation engineering undergraduates. *English for Specific Purposes* 28: 170-82, 2009.

Претходно наведена литература коришћена је и као основа за приказивање претходних истраживања везаних за енглески као језик струке, али и полазна тачка прелиминарног истраживања којим се бавила кандидаткиња.

Прва фаза истраживања засниваће се на сарадњи са наставницима на Саобраћајном факултету у Добоју који се баве проучавањем области безбједности саобраћаја у циљу прикупљања стручног корпуса. Прикупљени корпус ће се анализирати, издвојиће се лексичке јединице саобраћајне струке, те ће се оне анализирати и систематизовати на основу припадности одређеној синтагматској групи.

Пошто се у средишту рада налази анализа текста, друга фаза рада биће усредсређена на приказивање најважнијих теоријских и практичних разматрања о корпусној лингвистици у погледу анализе текста. Истакнуће се предности емпиријског истраживања које је карактеристика истраживачког рада на многим научним



пољима, а посебно кад се ради о истраживањима на пољу подучавања енглеског језика науке и струке.

Затим ће бити приказани циљеви истраживања и водећа питања у овом раду. Детаљно ће се описати процедуре истраживања са нагласком на фазе прикупљања, креирања и анализирања корпуса. Описаће се софтверски пакет *WordSmith*, његова примјена у лексиколошким истраживањима, као и начин његове примјене при конкретној анализи лингвистичког корпуса заснованој на фреквентности одређених ријечи и колокација.

Након детаљне анализе корпуса биће приказани резултати истраживања.

Очекивани резултат истраживања треба да покаже да ли се у вокабулару корпуса који се састоји из научних и стручних радова саобраћајне струке из области безбједности саобраћаја издвајају кључне ријечи уобичајене за овај жанр, јер је кључ усвајања енглеског језика за посебне намјене овладати жанром за потребе разумијевања и комуникације.

На основу добијених резултата, даће се приједлози за практичну примјену резултата истраживања у настави енглеског као језика струке, са приједлогом вјежбања за подучавање вокабулара. Они ће наставницима енглеског као језика струке на универзитетском нивоу омогућити да привуку пажњу студената (*noticing*) на различите лексичке аспекте енглеског језика саобраћајне струке, да освијесте (*raising awareness*) постојање и посебности коришћења ових облика унутар поменутог регистра, као и да у овом истраживању пронађу смјернице за креирање великог броја вјежбања заснованих на примјерима из праксе.

На крају рада биће представљени коначни закључци, који треба да изнесу критички осврт аутора на допринос овог истраживања настави енглеског као језика сврхе, корпусној лингвистици, те примијењенолингвистичким истраживањима уопште.

в) Радна хипотеза са циљем истраживања

Рад заснива се на сљедећим хипотетичким поставкама:

- корпус садржи карактеристичне ријечи и изразе које се у одређеној мјери мање или више понављају;
- језик саобраћајне струке (ужа област безбједност саобраћаја) разликује се на лексичком нивоу (и творбеном и семантичком) од општег енглеског језика (*General English, GE*);
- језик овог корпуса могуће је, због саме учесталости коришћења лексичких јединица, лексикографски систематизовати у глосар саобраћајних назива са прецизним описом наведених лема;
- квантитативна анализа лингвистичких карактеристика показује статистички значајно понављање одређених глаголских, именичких и приједлошких фраза.

Сљедствено хипотетичким поставкама, циљ рада је приказати у коликој се мјери енглески језик који се користи у регистру безбједности саобраћаја разликује од општег енглеског језика (*GE*), али и дати систематизацију најфреквентнијих лексичких јединица на нивоу ријечи и синтагме, као и колокацијске односе у којима се наведене лексичке јединице користе.



#### г) Материјал и метод рада

Материјал који ће послужити као корпус истраживања састоји се од око 300,000 ријечи/лема, односно представља екстраховане јединице из око 50 научних и стручних радова из области безбједности саобраћаја објављених у релевантним часописима везаним за саобраћајну струку *Accident Analysis and Prevention*, *Transportation Research Part F and Part B* и *Safety Science*.

Након прикупљања истраживачког корпуса и његове систематизације, извршиће се квалитативна и квантитативна анализа, као и лексичка обрада података уз помоћ компјутерског програма *WordSmith*. Подаци из корпуса анализираће се на основу учесталости појављивања појединих лексичких облика, са посебним нагласком на проучавање специфичних фразема и колокација. Рад ће се усредсредити на систематски приступ идентификацији кључног вокабулара саобраћајне струке (ужа област безбједност саобраћаја) на енглеском језику, како би се утврдиле најфреквентије ријечи и синтагме у корпусу научних и стручних радова, а затим издвојиле и систематизовале најфреквентније глаголске, именичке и приједлошке синтагме.

#### д) Научни допринос истраживања

Узимајући у обзир чињеницу да постоји изузетно мали број истраживања везаних за енглески као језик струке, очекује се да ово истраживање да научни допринос постојећим корпуснолингвистичким, примијењенолингвистичким и лексиколошким истраживањима. Истраживање лексичких карактеристика регистра језика струке унутар вокабулара саобраћајне струке, идентификација и систематизација његових карактеристика и његово сагледавање унутар саме примијењене лингвистике омогућиће и очекиван развој истраживања овог недовољно истраженог регистра, али и примјену у научним општелингвистичким и лексикографским истраживањима.

### 3. ОЦЈЕНА И ПРИЈЕДЛОГ

Мр Тања Петровић се у свом досадашњем раду и истраживању доказала као одговорна особа, свјесна значаја и озбиљности научно-истраживачког рада. Изводи наставу страног језика и вјештина на Саобраћајном факултету Универзитета у Источном Сарајеву, а предавала је енглески језик и на Економском факултету Универзитета у Источном Сарајеву. Кандидаткиња је завршила основне студије енглеског језика и књижевности на Филозофском факултету Универзитета у Бањој Луци, а на истом факултету је одбранила магистарску тезу под називом *Старосна доб и усвајање другог језика* на студијском програму Наука о језику. Објавила је научне и стручне радове из уже научне области Специфични језици – енглески језик, од којих је један и уско везан уз саму предложену докторску дисертацију. На основу детаљно образложене теме и значаја истраживања, као и постојећих квалификација кандидаткиње, сматрамо ову тему прихватљивом и погодном за обраду у предложеном облику. Предложена тема будућег рада је обимом и структуром

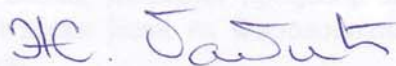


одговарајућа за поимање, истраживање и рјешавање предметне проблематике, те представља значајан допринос научним истраживањима везаним за енглески као језик струке на нашим просторима, али и шире, како са примијењенолингвистичког становишта, тако и са становишта лексиколошких и општелингвистичких истраживања.

Због свега наведеног, **предлажемо Наставно-научном вијећу Филолошког факултета, односно Сенату Универзитета у Бањој Луци да прихвати кандидаткињу мр Тању Петровић и њену тему под насловом „Специфичности вокабулара у енглеском језику саобраћајне струке“ као подобне за израду докторске дисертације.**

У Бањој Луци, 20. 11. 2015. године.

**ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ**



1. др Жељка Бабић, ванредни професор за ужу научну област Специфични језици – енглески језик на Филолошком факултету Универзитета у Бањој Луци, ментор



2. др Јелена Марковић, ванредни професор за ужу научну област Специфични језици – англистика на Филозофском факултету Универзитета у Источном Сарајеву, члан



3. др Далибор Кесић, доцент за ужу научну област Специфични језици – енглески језик на Филолошком факултету Универзитета у Бањој Луци, члан